

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra českého jazyka a literatury

Bakalářská práce

Leona Valášková

Interpretace a analýza novely Gabriela Garcíi Marquéze

Kronika ohlášené smrti

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedenou literaturu a zdroje.

V Olomouci dne

Leona Valášková

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat panu docentovi Jaroslavu Valovi, za jeho vedení, cenné rady a vstřícný přístup při konzultacích mé bakalářské práci.

Obsah

Úvod

1	Gabriel García Márquez	7
1.1	Dílo	9
2	Magický realismus	13
2.1	Magický realismus v díle Kronika ohlášené smrti	15
3	Kronika ohlášené smrti	16
3.1	Dějová linie	17
4	Kompoziční a jazykový plán	19
4.1	Vypravěč	19
5	Tematický plán	21
5.1	Čas a prostor	21
5.2	Postavy	22
5.2.1	Santiago Nasar	23
5.2.2	Plácida Linerová	24
5.2.3	Angela Vicariová	24
5.2.4	Bayardo san Román	25
5.2.5	Pablo a Pedro Vicariové	25
5.2.6	Psychologie postav	26
6	Motivy díla	28
6.1	Motiv smrti	28
6.2	Motiv odsouzení	30
6.3	Motiv viny	31
6.4	Motiv lásky	32
7	Shrnutí	33

Závěr

Zdroje

Úvod

Pro svou práci jsem si vybrala interpretaci literárního díla *Kronika ohlášené smrti* od Gabriela Garcíi Marquéze, kolumbijského romanopisce, povídkáře, publicisty a představitele hispanoamerického nového románu, který za svá díla získal kromě Nobelovy ceny řadu dalších ocenění. Například Prix du Meilleur Livre Étranger. Jeho nejznámějším dílem, díky němuž se celosvětově proslavil, je román *Sto roků samoty*, plný autobiografických prvků, historických událostí a autorovy fantasie. Jelikož již bylo toto jeho dílo náležitě oceněno, rozhodla jsem se představit jiné z jeho literární tvorby, ne tolik známé, přesto velice povedené. Novela s názvem *Kronika ohlášené smrti* vzbudila moji pozornost už jen svým názvem, a ačkoli může ze začátku budit dojem detektivního románu, není tomu tak. Je to jedna z mála knih, které nelze pro plné pochopení a odhalení všech myšlenek přečíst pouze jednou. Po každém přečtení nalezneme něco nového, čeho jsme si dosud nevšimli, a přesto jsme to měli celou dobu přímo před očima. Třeba jiný pohled, kterým můžeme na příběh a respektive celou společnost nahlížet. Právě tohle je jedním z hlavních důvodů, proč jsem si tuto knihu pro svou práci vybrala.

Dalším a neméně důležitým důvodem je souznění s autorovými názory. Autor v díle odsuzuje pokryteckou společnost, která není ochotná pomoci člověku, když to nejvíce potřebuje. Zpracování této myšlenky mne velice zaujalo a přinutilo mě přemýšlet o tom, jak funguje naše společnost. Marquézova kritika tehdejší společnosti se ukazuje jako nadčasová, s platností až do dnešních dob. S tím se nabízí myšlenka, že lidé zůstávají stejní a mění se jen místa a časy.

Kronika ohlášené smrti sice není tak známá jako *Sto roků samoty*, přesto si zaslouží naši pozornost, ať už pro neobvyklý kompoziční a vyprávěcí postup, výstižnou psychologii postav, či kvůli myšlenkám ukrytým v příběhu.

Ve své práci nejprve pohovořím o spisovateli Gabrielovi Garcíi Marquézovi a o jeho díle, následně představím magický realismus, umělecký směr, v jehož duchu autor napsal většinu svých děl, včetně novely *Kronika ohlášené smrti*. Po shrnutí dějové linie celého příběhu, kterou je díky její roztříštěnosti a množství postav poněkud složitější sledovat, se budu věnovat kompozičnímu, jazykovému a tematickému plánu. Dále se budu věnovat charakteristice a psychologii postav, které se v knize objevují a ovlivní hrdinův život,

respektive smrt. V další kapitole pojednám o hlavních motivech díla. Svoji práci uzavřu krátkým shrnutím a srovnáním s jiným dílem, ve kterém se vyskytuje téma kolektivní viny.

1 Gabriel García Márquez

„Žít není to, co člověk prožil, ale co si z něj pamatuje, aby o tom mohl vyprávět.“ Z knihy *Žít, abych mohl vyprávět*.

Gabriel José García Márquez byl světově nejproslulejší kolumbijský romanopisec, povídkář a publicista píšící španělsky. Díky svému pozorovatelskému talentu a vypravěčskému umění je považován za nejvýznamnějšího představitele hispanoamerického nového románu. Za své dílo získal řadu významných ocenění, včetně Nobelovy ceny.

Narodil se 6. 3. 1927 v Aratace, městečku na severu Kolumbie. Svě dětství prožil s prarodiči z matčiny strany, generálem Nicolásem Marquézem a Tranquilinou Iguarán Coresovu, kteří významně ovlivnili jeho tvorbu. Především babička, která jako pověřivá žena znala lidových pověstí, často svému vnukovi vyprávěla příběhy s nádechem nadpřirozena, což se později promítlo téměř ve všech jeho dílech.¹

V roce 1947 se zapsal na Právnickou fakultu v Bogotě. Jelikož ho studium práv příliš nenaplňovalo, věnoval se především četbě. V roce 1950 studia zanechal a odešel do Barranquilly, kde se účastnil literárních debat. Pod vlivem kolegů začal číst díla Jamese Joice, France Kafky, Williama Faulknera, Ernesta Hemingwaye a Virginie Woolfové.²

Jak sám ve své knize *Žít, abych mohl vyprávět* prozradil, všechno změnila jeho cesta do rodného města, kam jel spolu s matkou zprostředkovat prodej domu po dědečkovi. Během pobytu v Aratace se v jeho hlavě zrodil náčrt románu. Po návratu do Baranquilly tak vznikl první Marquézův román *Všechna špína světa* (do češtiny též překládán pod názvem *Spadané listí*), ve kterém vytvořil mytické imaginární město Macondo. To v roce 1967 proslavil Marquézův nejslavnější román *Sto roků samoty*, se kterým slavil literární úspěch. A v roce 1969 získal ve Francii za tento román cenu nejlepší zahraniční knihy roku (Prix du Meilleur Livre Étranger). Výnos z prodeje knih umožnil autorovi dostat se z dluhů a po celý život se věnovat literární činnosti, což světu přineslo taková díla, jako například *Kronika ohlášené smrti* nebo *Na paměť mým smutným courám*.³

¹ GERALD Martin, *Gabriel García Márquez: život*. Přeložil Vladimír MEDEK Praha: Oden, 2009. s. 41

² GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Žít, abych mohl vyprávět*. Přeložil Vladimír MEDEK. Praha: Odeon, 2003. s. 8

³ GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Žít, abych mohl vyprávět*. Přeložil Vladimír MEDEK. Praha: Odeon, 2003s.

V roce 1982 obdržel Nobelovu cenu za literaturu „za své romány a povídky, v nichž se neskutečné snoubí s reálným a v bohatě komponovaném světě plném imaginace“.⁴

Zemřel 17. dubna 2014 ve věku 87 let. Po autorově smrti jeho pozůstalost koupila Texaská univerzita v americkém Austinu. „*Součástí pozůstalosti po významném spisovateli jsou zápisky, fotografie, ale i rozsáhlá korespondence s Grahamem Greenem, Milanem Kunderou či Günterem Grasseem.*“⁵ Získala tak nejen velice zajímavou osobní korespondenci s dalšími literárními velikány, ale i rukopisy deseti jeho již vydaných knih, a dokonce i jeden rukopis dosud nevydaného románu *Uvidíme se v srpnu*.⁶

Ocenění:

- 1969: Prix du Meilleur Livre Étranger za román *Sto roků samoty*
- 1973: Rómulo Gallegos Prize za román *Sto roků samoty*
- 1972: Neustadtova cena za literaturu
- 1975: Cena Ariel za nejlepší příběh
- 1975: Cena Ariel za nejlepší scénář k filmu uvedeném v kině
- 1980: Cena Ariel za nejlepší scénář k filmu uvedeném v kině
- 1980: Common Wealth Award
- 1982: Nobelova cena za literaturu "za své romány a povídky, v nichž se neskutečné snoubí s reálným a v bohatě komponovaném světě plném imaginace"
- 1988: Los Angeles Time Book Prize za román *Láska za časů cholery*
- 2003: New York Times 10 Best Books of Year
- 2005 Los Angeles Times Book Prize za novelu *Na paměť mým smutným courám*

⁴ Con Verter 2002 (online). Cit (16. 4. 2018) Dostupné z: <http://www.converter.cz/nobel/literatura.htm>

⁵ Tiscali.cz, 2014 (online). (cit 16. 4. 2018) Dostupné z: <https://zpravy.tiscali.cz/pozustalost-po-marquezovi-ziskala-texaska-univerzita-zpristupni-ji-verejnosti-245323>

⁶ Tiscali.cz, 2014 (online). (cit 16. 4. 2018) Dostupné z: <https://zpravy.tiscali.cz/pozustalost-po-marquezovi-ziskala-texaska-univerzita-zpristupni-ji-verejnosti-245323>

1.1 Dílo

Gabriel García Márquez je vypravěč velkých příběhů s významem hlubším, než se na první pohled zdá. Jeho tvorba je stejně tak krásná jako složitá. Jelikož děj příběhů tříští na spoustu menších epizod, stává se jeho dílo nepřehledným, ve kterém se nepozorný čtenář může velice snadno ztratit. Proto nejsou Márquezovi knihy, zvláště ty s prvky magického realismu, vhodné pro každého čtenáře.

Ačkoli je považován za nejvýznamnějšího představitele literárního směru nazvaného magický realismus, jeho tvorba je natolik rozsáhlá, že by bylo nezodpovědné, řadit jej pouze mezi autory tvořící v duchu tohoto literárního směru.

Pokud jde o literární žánry, neomezoval se pouze na novely a romány, o kterých se dnes v souvislosti s Márquezem nejčastěji hovoří. Na svém kontě má i reportáž, cestopisné eseje a na samém začátku své spisovatelské kariéry se věnoval psaní povídek. On sám sice své povídky nepovažoval za příliš zdařilé, svoji hodnotu ale bezesporu mají.

Po obsahové stránce se napříč celým spektrem jeho literární tvorby setkáváme s několika hlavními motivy, mezi které patří smrt, láska, stárnutí a samota. V některých ze svých děl kritizuje zkorumpovanou a pokryteckou společnost a poukazuje na následky, které může mít lidská netečnost. Díky tomu jsou některá z jeho děl stále aktuální.

Vše, co je pro Márqueze typické, tedy magický realismus, zmíněné hlavní motivy i kritika společnosti, se na jednom místě setkávají nejprve v „pokusném díle“ *Zlá hodina*. Touto novelou se chtěl připravit na následné napsání románu. Roku 1967 tak vydal *Sto roků samoty*, román svými prvky a způsobem vyprávění velice podobný *Zlé hodině*, nicméně oproti ní zde Márquez dovedl k dokonalosti svůj jedinečný styl. O dva roky později získal ve Francii za *Sto roků samoty* prestižní cenu Prix du Meilleur Livre Étranger.⁷ V literárním světě tak udělal nesmazatelnou stopu, díky které se navždy zapsal do historie jako jeden z největších spisovatelů

Nelze ale opomenout jeho prarodiče z matčiny strany. Ti měli velký vliv na formování jeho dětské mysli a tím i na jeho dílo. Babička, pověřivá žena, mu často vyprávěla lidové pověsti plné nadpřirozených a tajuplných jevů, bez kterých by dost možná neměl k magickému realismu tak blízko. Část životních příběhů jeho dědečka, Nicolase Márqueze,

⁷ GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Žít, abych mohl vyprávět*. Přeložil Vladimír MEDEK. Praha: Odeon, 2003.s. 8-9

politika, statkáře, zlatníka a bývalého vojáka, zase můžeme nalézt v mnoha Garciových dílech, například i v *Kronice ohlášené smrti*.⁸

V následujícím přehledu je celkem dvanáct nejvýznamnějších románů a novel, spolu s jejich nastíněným obsahem a společnými znaky.

Romány

Sto roků samoty - Tento nejslavnější Marquézův román popisuje šest generací rodiny Buendinů žijících v malém jihoamerickém městečku Macondu. Jelikož je dílo psané v duchu magického realismu, vyskytují se zde jak skutečné události latinské ameriky, například občanská válka, tak absurdní magické prvky, jako je třeba kletba prasečího ocásku.

Všechna špína světa – Děj, odehrávající se v mytickém městečku Macondu, je zprostředkován skrze 3 postavy, kdy každá z nich představuje jednu generaci. Starý generál, jeho dcera a její syn, vyprávějí o smrti lékaře, kterého nikdo nechce pohřbít, jelikož spáchal sebevraždu.

Láska za časů cholery – Zřejmě nejosobnější autorovo dílo, vypráví o lásce dvou milenců, kteří by po jednapadesáti letech mohli být konečně spolu. Když už se to stane možným, stočí se autorův pohled do jejich minulosti. Vypráví o různých druzích lásky a vplétá do příběhu vlastní vzpomínky a sny.

Generál ve svém labyrintu – Příběh vypráví o posledních měsících života politika a generála Simona Bolívara. Více než na politické a vojenské úspěchy se autor soustředí na vylíčení muže, jenž zjišťuje, že mu život uniká pod rukama. Ačkoli se jedná o reálnou historickou postavu, autor s fakty nakládá velmi volně.

Podzim patriarchy – Román o samozvaném diktátorovi. Dílo je napsáno velice netradičně, kdy text není téměř interpunkčně přerušován. Místo klasické přímé řeči autor přechází z jedné osoby na druhou a postavu vypravěče proplétá s dalšími postavami.

⁸ GERALD Martin, *Gabriel García Marquéz: život*. Přeložil Vladimír MEDEK Praha: Oden, 2009. s. 31

Žít, abych mohl vyprávět – Autobiografický román o životě autora, komponovaný podobně jako jeho magicko-realistická díla. Na více než čtyř stech stranách je zde ve vzpomínkách a úvahách zaznamenáno asi 30 let Marquézova života. Historicky velmi cenné jsou autorovy postřehy o tehdejší době nejen v literatuře, ale i na politické scéně, například o státních převratech.

Novely

Kronika ohlášené smrti – Příběh o nejdůkladněji ohlášené vraždě, která byla spáchána jen kvůli lidské hlouposti, zlomyslnosti a souhře podivných náhod.

Na paměť mým smutným courám – novela vypráví o starém fejetonistovi, který si k 90. narozeninám nadělí netradiční dárek. Mladou pannu. Jeho známá, majitelka nevěstince, mu ji obstará. Nedojde však k očekávanému konci, jelikož se dívka při jeho návštěvách neprobouzí ze svého spánku.

O lásce a jiných běsech – Příběh, který začíná odkrytím hrobu mladé dívky, z níž zbyl jen pramínek vlasů, pokračuje vzpomínkami vypravěče na pověst z 18. století. Siervu Marii, dvanáctiletou dívku, která přežila pokousání vzteklým psem, obvinila církev z čarodějnictví a umístila ji do kláštera svaté Anny, kde se zrodí láska mezi dvanáctiletou dívkou a šestatřicetiletým knězem.

Plukovníkovi nemá kdo psát – Vyprávění o plukovníkovi, který každý týden chodí do přístavu a čeká na zprávu o tom, že mu přiznali penzi za jeho vojenské zásluhy. Po smrti syna, který je oba i s manželkou živí, si plukovník chce nechat kohouta po zesnulém synovi, aby ho mohl přihlásit na zápasy. Ovšem, o kohouta má zájem množství dalších postav.

Zlá hodina - Stejně jako děj románu Sto roků samoty, i Zlá hodina se odehrává v malém městečku Macondu a točí se kolem velkého množství postav a jejich epizodních příběhů. Děj procházející celou knihou je prostý – jednoho dne začne někdo vylepovat na domy hanopisy prozrazující tajemství těch, kteří tam žijí.

Zpověď trosečníka – Příběh podle skutečné události z roku 1955 o námořníkovi, který jako jediný přežil neštěstí na kolumbijském torpédoborci, Marquéz po částech uveřejňoval v novinách. Až v roce 1970 vydal novelu vyprávějící námořníkův příběh.

2 Magický realismus

Gabriel García Márquez je představitel uměleckého směru typického zvláště pro latinsko-americkou literaturu, nazvaného magický realismus.

Jedná se o postmoderní umělecký proud, ve kterém se prolíná reálný svět se světem fantasmie. Tento pojem označuje zvláště slovo tvorné prvky v latinskoamerickém románu především v 50. letech 20. století. „*Z realistické kultury vyprávění, spočívající na historicky konkrétních společensko – politických okolnostech, vystupují fantastické momenty, odvozené z rituálních obřadů, mýtů a snů.*“⁹ Prototypem magického realismu v latinskoamerické literatuře se stalo dílo Gabriela Garcíi Márquize, *Cien años de soledad* (Sto roků samoty). Ve své knize *Imaginace Hispánské Ameriky* Anna Housková zmiňuje: „*V magickém realismu je všednost výslovně prostoupena iracionálními jevy, od předtuch a magických předmětů až po duchy zemřelých a zázračné události.*“¹⁰ Některé tyto prvky nalezneme i v knize *Kronika ohlášené smrti*.

Termín magický realismus poprvé použil německý kritik umění Franz Roh v roce 1925 ve své studii *Nach Expressionismus – Magischer Realismus*, kde se zabývá malíři Nové věčnosti a jejich zachycováním neobvyklých jevů v běžném životě. V souvislosti s literaturou se výraz magický realismus objevil roku 1938, kdy jej použil italský romanopisec M. Bontempelli. Na rozdíl od Roha, který považoval magický realismus za reakce na expresionismus, Bontempelli jej definoval jako reakci na výstřelky futurismu. V jejich pojetí je však magický realismus nejen reakcí na předchozí směry, ale zároveň i jejich odmítnutím.

Do prostředí latinské Ameriky pronikl magický realismus v roce 1927 díky překladu Rohovy knihy do španělštiny. Jako první použil termín magický realismus Arturo Usler Pietri ve své knize esejí *Písemnictví a osobnosti Venezuely* (*Letras y hombres de Venezuela*). K rozšíření tohoto termínu v Latinské Americe však došlo až od sedm let později.

V roce 1955 publikoval Ángel Florese svou studii na téma *Magický realismus ve španělské americké výpravné próze*. „*Jako nejnázornější příklad uvádí dílo Franze Kafky, za prvopočátek magického realismu v Latinské Americe považuje knihu Luise Borgese Obecné dějiny hanebnosti.*“¹¹ Naproti tomu, Luis Leal považuje za představitele magického realismu

⁹ *Lexikon teorie literatury a kultury: koncepce, osobnosti, základní pojmy*. Editor Ansgar NÜNNING, editor Jiří TRÁVNÍČEK, editor Jiří HOLÝ, přeložil Aleš URVÁLEK, přeložil Zuzana ADAMOVÁ. Brno: Host, 2006. s. 469

¹⁰ HOUSKOVÁ, Anna. *Imaginace Hispánské Ameriky Hispanoamerická kulturní identita v esejích a v románech*. Vyd. 1. Praha: Torst, 1998. s.106

¹¹ LUKAVSKÁ, Eva, *Zázračné reálno a magický realismus*. Brno: Host, 2003. s. 14

Aleja Carpentiera, čímž přispěl ke zmatení pojmů, jelikož za magicko-realistického autora, označil tvůrce literatury „zázračného reálna“. Alejo Carpentier tento pojem formuloval v předmluvě k vlastnímu románu *El reino de este mundo* (*Království z tohoto světa*). Jako model slouží Carpentierovi „skutečnost“ Karibiku, silně ovlivňovaná mýtem a magií.¹²

Tato „skutečnost“ se zřetelně odlišuje od světa zážitků a zkušeností běžných v Evropě, které jsou ve větší míře určovány tradicí empirismu a přírodních věd. „*Přestože se magický realismus spojuje především s latinskoamerickým vypravěčským uměním, můžeme jej chápat i jako mezinárodní stylový fenomén. Jeho stopy nalezneme ve sbírce Tisíc a jedna noc, ve středověkých skladbách o Artušovi nebo v romantické literatuře, stejně jako v postmoderní a literatuře a mediální kultuře.*“¹³

Přestože, nebo možná právě proto, že existuje množství autorů, kteří jsou, ať už sami sebou nebo jinými, považováni za magicko-realistické, dodnes v podstatě není jasné, co v oblasti literatury přesně magický realismus je. Výroky samotných magicko-realistických autorů dělají v celé věci spíše větší zmatek, než že by tuto problematiku osvětlili.

Například Miguel Ángel Asturias pod pojmem magický realismus chápe proces mytizace přírody, který je možné sledovat v magické koncepci světa amerických Indiánů.¹⁴

Mexický básník Octavio Paz zase považuje za magický kosmos chovající se jako živý organismus, jehož základní vlastností je věčná proměna.¹⁵

A proti těmto pojetím stojí pojetí Gabriela Garcíi Marquéze, který se v magickém realismu snaží najít něco výlučně amerického. Podle něj má být v magickém vidění světa něco z údivu dítěte, které poznává svět. „*Gabriel Marquéz spojuje magii, tvořící organickou součást poznatelného světa (srov. Magický kosmos Octavia Paze), s magickou vizí světa (srov. Pojetí Julia Cortazára), která předpokládá zvláštní schopnosti (básník-mág) nebo naopak absenci některých schopností (primitivní člověk bez schopnosti racionalisticky chápat skutečnost).*“¹⁶

Přestože se k tématu magického realismu vyjádřilo více autorů, pro mou práci je důležité hlavně Marquézovo pojetí magického realismu, které se promítá do jeho děl.

¹² LUKAVSKÁ, Eva, *Zázračné reálno a magický realismus*. Brno: Host, 2003.s 14-15

¹³ *Lexikon teorie literatury a kultury: koncepce, osobnosti, základní pojmy*. Editor Ansgar NÜNNING, editor Jiří TRÁVNÍČEK, editor Jiří HOLÝ, přeložil Aleš URVÁLEK, přeložil Zuzana ADAMOVÁ. Brno: Host, 2006. s. 469

¹⁴ LUKAVSKÁ, Eva, *Zázračné reálno a magický realismus*. Brno: Host, 2003.s. 16

¹⁵ LUKAVSKÁ, Eva, *Zázračné reálno a magický realismus*. Brno: Host, 2003.s.18

¹⁶ LUKAVSKÁ, Eva, *Zázračné reálno a magický realismus*. Brno: Host, 2003.s.19

2.1 Magický realismus v díle *Kronika ohlášené smrti*

V novele *Kronika ohlášené smrti* nalezneme spoustu prvků magického realismu. Hned na úvod se dozvídáme o prorockých snech hlavního hrdiny, Santiaga Nasara, které předvídají jeho smrt. „*Zdalo se mu, že jde lesem obrovských fikusů, kde drobně mrholilo, a na chvíli byl ve snu šťastný, ale když se probouzel, měl pocit, že je celý pokálený ptačím trusem.*“

„*Týden před tím se mu zdálo, že sedí sám v letadle ze staniolu a to s ním letí mezi mandloněmi a přitom do žádné nenarazí,*“ řekla mi.¹⁷

Dalším prvkem tohoto uměleckého stylu, jsou vidiny některých postav, například vidina Diviny Flor, která tragickým způsobem zpečetila život hlavního hrdiny. „*Viděla jsem ho úplně zřetelně,*“ vyprávěla mi Divina Flor. „*Měl na sobě bílé šaty a něco v ruce, co jsem nemohla rozeznat, ale zdálo se mi, že to je kytice růží.*“¹⁸

Neopominutelné jsou také vykladačské schopnosti Plácidy Linerové a věštecké schopnosti Luisy Santiagy, vypravěčovy matky, o které on sám říká následující: „*Zdalo se, že k ní vedou nitky tajného spojení od jiných lidí v obci, zvláště jejího věku, a někdy nás překvapovala zprávami s předstihem, které se nemohla dozvědět jinak než věšteckým uměním.*“¹⁹

Důležitější než tyto magické události je způsob, jakým je přijímají samotné postavy. Zvláštní události a nadpřirozené (magické) schopnosti, například nadání Plácidy Linerové pro výklad snů, či věštecké schopnosti Luisy Santiagy, jsou v souladu s Marquézovým pojetím „magického reálna“, vypravěčem předkládány jako něco normálního, ačkoli to není přístupné každému člověku. Některé postavy si během příběhu uvědomí, že událost, kterou viděli, nebyla opravdová, nejsou však vyvedené z míry touto skutečností, nýbrž vyzněním oné vize.

¹⁷ GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Kronika ohlášené smrti*. Ilustroval Boris JIRKŮ, přeložil Eduard HODOUŠEK. Praha: Odeon, 1984, 142 s.9

¹⁸ GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Kronika ohlášené smrti*. Ilustroval Boris JIRKŮ, přeložil Eduard HODOUŠEK. Praha: Odeon, 1984, 142 s.135

¹⁹ GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Kronika ohlášené smrti*. Ilustroval Boris JIRKŮ, přeložil Eduard HODOUŠEK. Praha: Odeon, 1984, 142 s.29

3 Kronika ohlášené smrti

Jedná se o novelu kolumbijského autora Gabriela Garcíi Marquéze. V originálu vyšla v roce 1981 pod názvem *Crónica de una muerte anunciada* a u nás byla poprvé vydána v roce 2005. V této kapitole se seznámíme s dějovou linií novely *Kronika ohlášené smrti*.

V následujících částech této práce se budeme věnovat interpretaci a analýze textu. Z tohoto důvodu si krátce představíme pojmy literární interpretace a analýza.

Literární analýza je metoda, která zkoumá jednotlivé složky literárního díla a je zároveň základním předpokladem jeho porozumění. „*Prostřednictvím analýzy můžeme nalézt individuální rysy literárního díla, nebo odkrýt jeho vztahy k jiným dílům.*“²⁰

Slovo interpretace pochází z latinského výrazu *interpretatio*, což můžeme do češtiny přeložit jako výklad, překlad nebo vysvětlení. Neformální interpretaci provádějí čtenáři, když o knihách nebo filmech hovoří s přáteli nebo knihu interpretují sami pro sebe. „*U každé složky díla se můžeme ptát, jakou má funkci, jak souvisí s jinými složkami, ale interpretace může v konečném důsledku spočívat ve hře na „o čem to je“.*“ Podle Jonathana Cullera musí odpověď na otázku „o čem dílo ve skutečnosti je“, splňovat určité podmínky, například, že nemůže být samozřejmá, ale spekulativní.²¹

Důležitými faktory, které musíme při interpretaci zohlednit, jsou autor, text a čtenář. Zvláště poslední faktor je pro interpretaci důležitý. Pokud si vezmeme dílo již zesnulého autora, on ani jeho dílo se již nezmění, ale čtenář bude pokaždé jiný. Některá díla mohou být v různých historických dobách interpretována různými způsoby.

Oproti interpretaci je analýza více objektivní, protože neobsahuje čtenářovy subjektivní postoje týkající se díla.

²⁰ PAVERA, L. *Lexikon literárních pojmů*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2002, s.23

²¹ PAVERA, L. *Lexikon literárních pojmů*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2002, s.151

3.1 Dějová linie

Novela vypráví příběh o nejdůkladněji ohlášené smrti. Ihned na začátku knihy se dozvídáme, že hlavní hrdina, Santiago Nasar, zemře. Během příběhu vypravěč, blízký přítel Santiaga, po více než 27 letech odkrývá události, které tomuto tragickému konci předcházely a nyní nám je předkládá.

Mladá Angelina byla provdána za bohatého manžela proti své vůli, jak bylo tehdy zvykem, musela se podřídít přání rodičů, které bylo rozkazem. Manžel Angeliny ovšem po svatbě zjistil, že jeho žena již není pannou a tak ji ještě tu noc vrátil rodičům. Doma na ni naléhali, aby prozradila jméno svého svůdce, a ona pod nátlakem vyřkla jméno Santiaga, ačkoli ten ji téměř neznal. Tím mu podepsala rozsudek smrti. Její dva bratři, Pedro a Pablo, museli podle zvykového práva svůdce zabít a navrátit tak čest rodiny. Příliš se jim do toho nechtělo, ale i přesto si vzali nože a vydali se číhat na Santiaga. Oba si sedli do krámu Clotilde Armentové a více než tuctu lidí ohlásili, že se chystají Santiaga zabít.

Když se hrdina jde ráno podívat na příjezd biskupovy lodi, je shodou podivných náhod, lidské zlomyslnosti a hlouposti téměř jediný, kdo nemá ani tušení o plánované vraždě. Ani jeho matka, která je výborná vykladačka snů jiných lidí, si nevšimla varování v synově snu. Po náročném večeru se Santiago odebral do kuchyně na snídani, kde pracovala Victoria Guzmánová a její dcera Divina Flor. Ta až později přiznala, že o plánované vraždě obě věděly, ovšem ani jedna ho nevarovala. Každá z jiného důvodu.

Pod vraty, kterými Santiago vycházel, někdo nechal vzkaz o plánované vraždě, nikdo si jej však nevšiml. Objevili jej až dlouho po té, co byl Santiago zavražděn. Ten se v přístavu podíval na průjezd biskupa a šel se domů převléknout na snídani s Margot. Nikdo v přístavu jej nevaroval, jelikož všem připadalo nemožné, že by nebyl varován předem.

Po cestě domů se Santiago zastavil v domě své milé. Ta již věděla o tom, co Santiagovi hrozí a také proč. Se slovy: „Tu máš a ať tě zabijou“, mu do rukou strčila schránku s dopisy, které ji psal, a zamkla se ve svém pokoji.

Nic nechápající mladík se na k ní snažil dostat, ovšem marně. Až její otec ji donutil otevřít dveře a sám pověděl Santiagovi, kdo se na něj chystá. Nabídl mu ochranu ve svém domě nebo svou zbraň.

Santiago, vyvedený z míry z informace, které se mu dostalo, se beze slova vydal na cestu domů. I přes to, že se bratři Vicariové snažili ze všech sil, aby Santiaga nepotkali a nemuseli ho zabít, nakonec jej přeci jen zahlédli a jali se ho pronásledovat. Pouze chvíli před vraždou pověděla Victoria Guzmánová Santiagově matce Plácidě Linerové to, co už věděl

téměř každý. Milující matka se vydala syna hledat. V salonu se zeptala Diviny Flor, zda je její syn již doma a dívka ji uklidnila, že jej viděla jít do pokoje. Skrze vrata viděla Plácida bratry Vicariovy, jak běží k domu, ale syna z míst kde stála, vidět nemohla. Bála se, že se snaží dostat do domu a tam jejího syna zabít, tak udělala jediné, co mohla, doběhla k vratům a zabouchla je. Tím podepsala svému synovi rozsudek smrti. Stihl se ještě na své vrahy otočit, než jej bratři přibodli ke dveřím a dál do něj bodali.

Po svém zločinu se bratři vydali do kostela, pronásledováni Araby, kteří chtěli pomstít Santiagovu smrt. Celý probodaný a s vyhrzlými vnitřnostmi v rukou Santiago obešel dům, zadními dveřmi vešel dovnitř a v kuchyni se zhroutil tváří k zemi. Po útěku obou bratrů před Araby se Santiago ještě zvedl, rukou si přidržel vnitřnosti, obešel dům a vstoupil do kuchyně, kde se zhroutil tváří k zemi.

Přestože téměř nikdo nevěřil tomu, že Santiago byl tím, kdo Angelu připravil o nevinnost, u soudu byl čin bratrů brán jako otázka cti. Ovšem i přesto si bratři svůj trest museli odpykat. Kupodivu jediný, koho téměř všichni litovali, byl Bayardo San Román, který přišel o svou nevěstu, o své plány a sny.

Hlavní dějovou linií je den Santiagovy smrti. Mimo tuto dějovou linku se objevují i jiné, vedlejší, týkající se předchozích nebo budoucích událostí jak hlavního hrdiny, tak i jiných postav, například Bayarda san Romána nebo Angeli Vicariové, jejichž příběhy jsou roztržštěné stejně jako děj celé knihy. Mimo jiné se zde objevuje popis svatební oslavy, která předcházela onomu tragickému dni.

Přes vědomí smrti hlavního hrdiny je velice těžké si představit takovou smrt, jak ji autor popsal. Tragický konec se stává téměř komickým, když si hlavní hrdina přidrží vnitřnosti a ačkoli je to zbytečné, oklepává z nich nalepenou hlínu. A i když předem víme, že Santiago zemře, je dílo plné napětí a touhy po konci jiném, než je smrt.

4 Kompoziční a jazykový plán

Dílo není klasicky rozčleněno na kapitoly, které by byly označeny číslem nebo vlastním názvem, ale je rozděleno na 4 části, kdy každá začíná vždy velkým červeným písmenem prvního slova na stránce. Jelikož se vypravěč, nejlepší přítel hlavního hrdiny, během příběhu odklání od hlavní linie a nechává nás nahlédnout do budoucnosti nebo se naopak vrací k událostem, které předcházely onomu tragickému dni, nelze říci, že by každá část vyprávěla o jedné konkrétní události. Přesto všechny tyto části něco spojuje. Hlavní hrdina. Ať ještě živý, „čekající“ na smrt, či již mrtvý.

V knize nenajdeme předmluvu ani doslov. Je zde pouze, hned na první straně, citát Gila Vincenta „Láska se loví z výšky“. Je zajímavé, že pro svou knihu si autor zvolil právě tento citát, jelikož kniha je více o smrti než o lásce, ačkoli i ji můžeme v díle nalézt.

Neoddělitelnou a důležitou součást příběhu tvoří snové předtuchy, prorocká vidění postav a přesný čas. Jelikož jsou časové údaje opravdu velice přesné, umožňují nám orientovat se v dějových návaznostech roztržitého příběhu a pochopit tak, co se onen den přesně stalo.

Jazyk novely je převážně spisovný, hlavně, co se vypravěče týče. Nespisovné výrazy jsou spojené s promluvami jednotlivých postav, což napomáhá jejich větší uvěřitelnosti. Věty jsou poměrně krátké a srozumitelné. Kromě španělských jmen se v díle objevují cizojazyčné výrazy a zastaralý jazyk. Například: „Collons de déu,“ zvolala, „ten to dopracoval!“²² Přímá řeč, která se v díle objevuje, doplňuje vyprávění nejlepšího přítele Santiaga Nasara, který je zároveň vypravěčem.

4.1 Vypravěč

Vypravěč je literární subjekt, který zprostředkovává příběh a přitom není totožný s osobou autora. Většinou netlumočí jeho názory ani postoje. Rozlišujeme dva typy vypravěčů: personální a fiktivní. Personální vypravěč vystupuje v příběhu jako jedna z postav a na průběh událostí má jen velmi malý vliv, převážně jim pouze přihlíží. Fiktivní vypravěč naopak v příběhu nevystupuje vůbec. Výjimečně se však vyskytují i takové prózy, v nichž je

²² GARCÍA M. G. *Kronika ohlášené smrti*. Ilustroval Boris JIRKŮ, přeložil Eduard HODOUŠEK. Praha: Odeon, 1984,s.102

vypravěč v jedné části textu přítomen a v jiné nepřítomen. Tento poslední zmiňovaný druh je využíván i v *Kronice ohlášené smrti*.²³

Vypravěčem celého díla je nejlepší přítel hlavního hrdiny. Přestože víme, jak se jmenuje vypravěčova matka i sestra, jeho jméno nám zůstává skryto. Vystupuje pouze jako blízký přítel Santiaga Nasara. Vypravěč, který se často jeví jako vševědoucí, až po dvaceti sedmi letech odkrývá události, které předcházely tragickému konci jeho přítele a předkládá nám příběh tak, jak jej poskládal ze svých vzpomínek a vzpomínek pamětníků. Přerušování hlavní linie příběhu vyvolává pocit, že s námi sedí u kávy a vypráví nám příběh, který z části zažil a zčásti jej složil ze střípků informací, které získal od obyvatel města.

O událostech se ovšem nedozvídáme jen prostřednictvím vypravěče. Ten občas pomocí přímé řeči nechává promlouvat i postavy, které si na ten den pamatují a nějakým způsobem ovlivnily budoucí průběh událostí.

²³ PAVERA, L. *Lexikon literárních pojmů*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2002, s.373

5 Tematický plán

5.1 Čas a prostor

Čas příběhu je nelineární. Vypravěč nám retrospektivně odhaluje, co se ten den stalo, ale občas zobrazí i budoucnost hrdinů, čímž někdy dochází k nepřehlednosti a roztržitosti příběhu. V díle se často objevuje přesný čas, například: „*V den, kdy ho měli zabít, vstal Santiago Nasar v 5.30 ráno,...*“²⁴ „*Ba co víc: všichni lidé, a bylo jich hodně, které potkal od chvíle, kdy v 6.05 vyšel z domova až do okamžiku, kdy byl jako čuník hodinu nato zapíchnut...*“²⁵ přesto nevíme ani který je měsíc, natož den, což v souvislosti s roztržitostí příběhu podporuje pocit cyklického proudění času.

Přesný čas zmiňovaný při vyprávění zde hraje velice důležitou roli. Vypravěč často odbočuje od hlavní linie nebo se vrací do minulosti, tudíž je důležité sledovat časovou posloupnost událostí. Tržnění příběhu, odbočování od hlavní linie a následné vracení se k ní zpět navozuje pocit, že čas se pohybuje v kruhu.

Děj se odehrává v přímořském městečku, jehož název se z knihy nedozvíme, snad proto, že by se tento příběh mohl odehrávat kdekoli jinde. Neznáme ani stát, můžeme pouze předpokládat, že se příběh odehrává ve státě latinské Ameriky.

Důležitým místem díla je domov hlavního hrdiny, kam se pokusí uchýlit ve chvíli, kdy již ví o nebezpečí, které mu hrozí. Ačkoli mu otec jeho nastávající nabídne, aby se u něj schoval, Santiago se vydá domů.

²⁴ GARCÍA MARQUEZ, Gabriel. *Kronika ohlášené smrti*. Ilustroval Boris JIRKŮ, přeložil Eduard HODOUŠEK. Praha: Odeon, 1984, s.9

²⁵ GARCÍA MARQUEZ, Gabriel. *Kronika ohlášené smrti*. Ilustroval Boris JIRKŮ, přeložil Eduard HODOUŠEK. Praha: Odeon, 1984, s.10

5.2 Postavy

V této kapitole si charakterizujeme postavy, které se v díle objevují, a přiblížíme si důležité události s nimi související.

Vypravěč postavy příliš nepopisuje, protože jejich vzhled není pro příběh nijak důležitý. Hlavní jsou charakterové vlastnosti, o kterých se dozvídáme nejvíce v souvislosti s posledním dnem Santiaga Nasara. Ačkoli se o charakteru postav dozvídáme prostřednictvím slov vypravěče nebo jiných postav, více než slova o postavách vypovídají jejich činy, které jako jediné ukážou, jací ti lidé doopravdy jsou. Některé postavy však nejsou důležitější pro to, co udělají, jako spíše pro to, co neudělají. Přestože se postavy v díle vyjadřují prostřednictvím přímé řeči, občas některé informace za postavy vyjeví sám vypravěč. Například: „*Nicméně Divina Flor se mi při jedné návštěvě svěřila, když už byla její matka nebožka, že matka Santiagu Nasarovi nic neřekla, protože v hloubi duše chtěla, aby ho zabili.*“²⁶

Jelikož se některé životní události autorova dědečka staly námětem díla, objevují se mezi ním a postavami jisté podobnosti. Stejně jako hlavní hrdina našeho příběhu i dědeček Gabriela Garcíi Marquéze byl obviněn ze zneuctění ženy. On se o tom ovšem dozvěděl včas a svého „protivníka“ zabil. Jak přesně se to událo, nikdo neví. Každý člověk měl svoji verzi a rodina autora si vytvořila vlastní, poněkud upravenou. Jak sám Marquéz přiznává: „*V rodinné verzi je přestřelka „souboj“, mrtvý dostal, co si zasloužil, a ten, kdo ho zabil, se stává „skutečnou obětí“ vraždy.*“²⁷

Podobnost ovšem nekončí u hlavního hrdiny, nalezneme ji i u bratrů Vicariových. Z knihy Gabriel García Marquéz Život: „*Když Nicolás Marquéz vypovídal před úřady, na dotaz, zda přiznává, že zabil Medarda Romera Pacheca, odpověděl: „Ano, a kdyby obživl, zabiju ho znovu“ Starosta sám konzervativec se rozhodl Nicoláse chránit.*“²⁸ V díle *Kronika ohlášené smrti* se o bratrech Vicariových dozvíme následující: „*Advokát se držel teze, že šlo o zabití na nutnou obranu cti a porota jeho pojetí přijala: na závěr přeličení dvojčata prohlásila, že by to z týchž důvodů udělala tisíckrát znovu.*“

²⁶ GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Kronika ohlášené smrti*. Ilustroval Boris JIRKŮ, přeložil Eduard HODOUŠEK. Praha: Odeon, 1984, s. 21

²⁷ GERALD Martin, *Gabriel García Marquéz: život*. Přeložil Vladimír MEDEK Praha: Odeon, 2009. s. 31

²⁸ GERALD Martin, *Gabriel García Marquéz: život*. Přeložil Vladimír MEDEK Praha: Odeon, 2009. s. 41

Ačkoli je podobnost dědečka s některými postavami nejvýraznější, můžeme v knize zároveň nalézt podobnosti při narození Gabriela Garcíi Marquéze a Angely Vicariové: „*Chlapec se narodil s pupeční šňůrou kolem krku – později oné časné komplikaci přičítal svůj sklon ke klaustrofobii...*“ píše Gerald Martin v knize *Gabriel García Marquéz: Život*. Podobně autor popisuje narození Angely, postavy z jeho novely *Kronika ohlášené smrti*: „*...matka říkala, že se jako velké královny dějin narodila s pupeční šňůrou obtočenou kolem krku.*“²⁹

5.2.1 Santiago Nasar

Santiago Nasar je hlavním hrdinou celého díla, ačkoli by si nejspíš přál, aby jím nebyl. Je zároveň jedinou postavou v knize, o které by se dalo říci, že s ní autor sympatizuje, skrze postavu vypravěče, který se díky přátelství snaží alespoň objasnit jaké neuvěřitelné náhody a zřetězené náhodnosti dopomohly tragickému konci jeho přítele.

Ačkoliv je Santiago nejdůležitější postavou celého příběhu, moc se toho o něm nedozvíme. Podle vyprávění by se dalo říct, že na něm není nic zvláštního. Je to veselý mírumilovný muž, přestože se do veřejného dění ve městě příliš nezapojuje, je ve svém okolí, až na pár výjimek, velice oblíbený. Po svém otci zdědil panství a pozemky, tudíž se o něm dá říct, že je i bohatý. Žije svůj šťastný a spokojený život. Během celého příběhu až do samotného konce vůbec netuší, že mu dva známí lidé usilují o život. Dozví se to až chvíli před svou smrtí a je z té informace natolik vyveden z míry, že jediné na co se zmůže, je zmatený útěk domů.

Přestože nikdo nevěří tomu, že by právě on byl tím, kdo připravil Angelu o panenství, nikdo nezabrání příšernému osudu, který mu připravili bratři Vicariové. Hrdina zaplatí nejvyšší cenu za prohřešek, jehož se ani nedopustil. Stává se tak příkladem nespravedlivě obviněného chudáka, který doplatil na nevšímavost a lhostejnost svého okolí. Ačkoli se to může zdát nepravděpodobné, v jistém smyslu by se Santiagem mohl stát každý z nás. Nespravedlivě a dokonce i bez soudu obviněný chudák, který do poslední chvíle ani nevěděl, že je z něčeho obviněn. A když už se to dozví, tak je pozdě.

²⁹ GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Kronika ohlášené smrti*. Ilustroval Boris JIRKŮ, přeložil Eduard HODOUŠEK. Praha: Odeon, 1984, s.40

Přes to všechno hlavní hrdina však není tím, koho by lidé po letech litovali jako chudáka, kterému bylo ublíženo. Protože lidé nelitují mrtvé, litují živé. Především Bayarda san Romána, který sňatkem a následným vrácením „nečisté“ nevěsty, přišel o své plány a své sny.

5.2.2 Plácida Linerová

Matka hlavního hrdiny, Plácida Linerová, je již starší dáma neurčeného věku. Dozvídáme se o ní pouze to, že je výbornou vykladačkou cizích snů, jsou-li jí pověřeny nalačno. Je důležitou postavou v našem příběhu právě kvůli výkladům snů, jelikož jí Santiago po ránu vypráví svůj sen (ten podle vypravěče upozorňuje na nebezpečí a Santiagovu smrt), ona však nebezpečí nezaznamená. To ráno, kdy jí syn vyprávěl svůj sen, byla poslední chvíle, kdy svého syna viděla živého.

S Plácidou je spojena jedna z nejdůležitějších událostí, která se odehraje chvíli před smrtí hlavního hrdiny. Tato událost je důležitá hlavně proto, že Plácida nepřímou a aniž by chtěla, dopomůže bratrům Vicariovým k zavraždění jejího syna. Jelikož ve chvíli, kdy Santiago běží o život, jeho matka mu zabouchne bránu před nosem v domnění, že její syn je již v domě. Je to neuvěřitelná ukázka ironie osudu a příklad toho, jak dobrý úmysl vydláždil cestu do pekla.

5.2.3 Angela Vicariová

Angela Vicariová je mladá dívka, a i když je hezká, není příliš chytrá. Vypravěč o ní prohlásil následující: „*Angela Vicariová byla z těch čtyř nejhezčí a matka říkala, že se jako velké královny dějin narodila s pupeční šňůrou obtočenou kolem krku. Avšak její bezmocný vzhled a chudoba ducha jí věštily nejistou budoucnost.*“³⁰ Přes to všechno byla donucena si vzít Bayarda san Romána, bohatého muže, kterého v městečku téměř nikdo neznal. Ačkoli již není pannou, za Bayarda se provdá. Její přítelkyně, které jsou jediné, kdo ví o jejím prohřešku, jí poradí jak na svého budoucího muže vyzrát. Bohužel obrovská odolnost Bayarda vůči alkoholu a Angelina neschopnost muže podvést vede nakonec k činu ještě horšímu.

³⁰ GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Kronika ohlášené smrti*. Ilustroval Boris JIRKŮ, přeložil Eduard HODOUŠEK. Praha: Odeon, 1984, s.40

O svatební noci ji její muž vrátí zpět domů a ta pod tlakem naléhání rodiny na prozrazení jména svůdce křivě obviní Santiaga. Stala se tak jedinou postavou v celém příběhu, která hlavnímu hrdinovi úmyslně ublížila svým konáním. Možná doufala, že se její bratři neodváží vztáhnout ruku na tak bohatou osobu. Ti se však naneštěstí odvážili. Když ji po letech navštívil Santiagův nejlepší přítel (zároveň vypravěč našeho příběhu), ani potom mu neprozradila jméno toho, kdo byl příčinou celého incidentu.

5.2.4 Bayardo san Román

Bayardo je bohatý muž, který se poprvé v městečku objevil šest měsíců před svatbou. Po jeho příjezdu se nemluvílo o nikom jiném. Jako pohledný a hlavně bohatý muž si mohl ženy vybírat a vybral si právě Angelu Vicariovou. Aby spolu měli kde bydlet, koupil od vdovce Xia jeho dům. Plánoval si překrásnou budoucnost se svojí nastávající ženou. Jeho plány však o svatební noci vzaly za své, když zjistil, že jeho žena není pannou. Ještě ten večer ji vrátil rodině. Tím odstartoval události následujícího dne. Přestože není obětí žádného zločinu, je jediný, koho i po letech lidé litují.

Po dlouhých letech a velkém množství dopisů od Angely se k ní Bayardo nakonec vrátí. Tlustý s prořídlymi vlasy vejde k ní do domu. Dva vaky jeden s prádlem a druhý plný neotevřených dopisů položí na šicí stroj a oznámí: „*No tak jsem tady*.“³¹

5.2.5 Pablo a Pedro Vicariové

Pablo a Pedro jsou bratři Angeliny Vicariové. Přestože jsou oba popsáni jako hodní a mírumilovní muži, podlehnou tlaku, který na ně vyvíjí společnost a především jejich rodina a vydají se očistit čest své rodiny vraždou Santiaga Nasara, údajného svůdce jejich sestry. Jelikož jejich dobrosrdečná povaha převládá nad zvykem, každému koho potkají, oznámí, co se chystají udělat, zároveň jej hledají na místech, o kterých ví, že tam Santiaga nenaleznou. Na těchto dvou postavách autor ukazuje rozpor mezi osobností a tlakem společnosti, a přestože jsou bratři v jádru hodní, nakonec tlaku podlehnou a dopustí se vraždy. A i když se jim do toho zezáčátku nechtělo, nakonec prohlašují, že by to udělali znovu, jen aby očistili čest rodiny.

³¹ GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Kronika ohlášené smrti*. Ilustroval Boris JIRKŮ, přeložil Eduard HODOUŠEK. Praha: Odeon, 1984, s. 113

Přesto by se tyto postavy nemuseli jmenovat Pablo a Pedro, mohou se jmenovat Petr, Lenka... Jsou každým člověkem, který se neubrání nesmyslným požadavkům společnosti.

5.2.6 Psychologie postav

Psychologie postav je pro náš příběh velice důležitá a autor ji dokázal skvěle vystihnout, ať už se jedná o postavy hlavní nebo ty, které se v příběhu objeví jen krátce, ale přesto velmi ovlivní další vývoj událostí. Takovou postavou je i kuchařka v domě Plácidy Linerové, Victoria Guzmánová. Victoria je stará žena plná zášti vůči již zesnulému Santiagovu otci, Ibrahimu Nasarovi. Svou zášť vůči muži, který ji jako nedospělou svedl a po pominutí vášně nechal sloužit ve svém domě, přenáší na jeho syna. Také proto mu neřekla o bratrech, kteří se na něj chystají, ačkoli o tom věděla.

Další zajímavou postavou je místní farář. Ačkoli mu Clotilde Armentová vzkáže, co se bratři Vicariové chystají udělat, on neudělá nic. Raději se stará o příjezd biskupa než o člověka v nebezpečí. Jako představený církve by se měl zajímat spíše o lidský život než o průjezd biskupa, kterého nezajímá ani městečko, ani jeho obyvatelé.

Postavy by se daly rozdělit na pasivní, pasivně aktivní a nevědomé. Nejvíce postav je pasivních. Jsou to ti, kteří o plánované vraždě věděli, ale nic neudělali, mnohdy tito lidé nabádali ty aktivnější, aby též nedělali nic, kdy jedna polovina pasivních říká, že se nic nestane a ta druhá, že je stejně už pozdě.

Zajímavé však nejsou jen pohnutky jednotlivých postav, v díle si také můžeme všimnout, že většina lidí, která věděla o úmyslu obou bratrů zavraždit Santiaga, má společnou výmluvu pro svou nečinnost. „*Mysleli jsme, že mluví z kocoviny,*“ *vypovědělo několik řezníků stejně jako Victoria Guzmánová a tolik dalších, kteří je viděli později.*“³²

Clotilde Armentová je představitelkou pasivně aktivních postav. Rozesílala zprávy o připravované vraždě, nabádala ostatní k zastavení bratrů, ale sama se nijak výrazně nezasloužila o to, aby k činu nedošlo. Plukovník Lázaro Aponte sice oběma zabavil nože a myslel si, že tím je vše vyřešeno, ani to však nestačilo.

³² GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Kronika ohlášené smrti*. Ilustroval Boris JIRKŮ, přeložil Eduard HODOUŠEK. Praha: Odeon, 1984, s.21

V příběhu najdeme jen malé množství postav, které by nevěděly o plánované vraždě. A i ty se o ní během příběhu dozví, ve většině případů je však již pozdě. Jednou z těchto postav je Luisa Santiaga, kmotra Santiaga Nasara. V době, kdy se vydává varovat Santiagovu matku, je však její kmotřenec již po smrti.

Jedna postava se však vymyká tomuto rozdělení na pasivní, pasivně aktivní a nevědomé postavy, a to Prudencia Cotesová, snoubenka Pabla Vicaria. Ta oba bratry k činu ještě povzbuzuje a jak sama přiznala, kdyby to Pablo neudělal, nevzala by si ho.

6 Motivy díla

Motiv je základní jednotkou literárního díla, kterou již nelze dále dělit. Může jím být prakticky cokoli, například neopětovaná láska. Hlavní motiv, který prochází celým dílem a určuje hlavní ráz díla, se nazývá leitmotiv. Ten je někdy obsažen již v názvu díla, například *Sophiina volba* nebo *Kronika ohlášené smrti*. Podle toho, jakou motivy plní funkci v ději, je můžeme dělit na dynamické, statické a volné. Dynamické rozvíjejí a posouvají děj. U statických motivů se nejčastěji jedná o popis místa nebo předmětu. Volné motivy jsou takové, které přímo nesouvisí s tématem.³³

6.1 Motiv smrti

„*Můj osobní dojem je, že zemřel, aniž by svou smrt pochopil.*“³⁴

Motiv smrti je jedním z nejčastějších motivů Marquézových děl a je i hlavním motivem novely *Kronika ohlášené smrti*. Smrt nás provází od prvních stránek až do hořkého konce. A přestože již od začátku víme, že hlavní hrdina zemře, zůstává v nás naděje v zázrak, který se bohužel nestane.

Na motiv smrti budu v této kapitole nahlížet ze tří různých hledisek. Z hlediska nevyhnutelnosti, nepředvídatelnosti a nemožnosti útěku.

Nevyhnutelnost smrti, alespoň té Santiagovy, vyvolá autor již na začátku oznámením jeho úmrtí. Ovšem díky bravurnímu vyprávění v nás dokáže vzbudit naději, že se hlavní hrdina smrti vyhne a po dlouhém napínání nám přivodí téměř šok a zničí naše iluze stejně, jako Plácida zničila Santiagovu šanci na záchranu. Smrt hlavního hrdiny je nevyhnutelná, přesto je těžké v to uvěřit a smířit se s tím.

³³ PAVERA, Libor, *Lexikon literárních pojmů*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2002, s.373

³⁴ GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Kronika ohlášené smrti*. Ilustroval Boris JIRKŮ, přeložil Eduard HODOUŠEK. Praha: Odeon, 1984, s.119

Dalším způsobem, kterým autor vzbuzuje pocit nevyhnutelnosti smrti, jsou Santiagovy prorocké sny a vidiny jiných osob popsané v průběhu díla: „*V salóne, kde pokračovala ve vytírání podlahy, Divina Flor v téže době spatřila, jak Santiago Nasar vešel vraty z náměstí a po lodních schodech vystoupil k pokojům.* „*Viděla jsem ho úplně zřetelně,*“ vyprávěla mi Divina Flor. „*Měl na sobě bílé šaty a něco v ruce, co jsem nemohla rozeznat, ale zdálo se mi, že to je kytice růží.*“³⁵ Z ukázky je jasné patrné, že i když je Santiago v té době stále naživu, ve vidině Diviny Flor již připomíná spíše nebožtíka.

Ačkoli je Santiago ještě naživu, nebo to alespoň některé postavy předpokládají, když o něm mluví, jejich slova vypovídají o tom, že jej považují předem za mrtvého. Ve chvíli, kdy se Luisa Santiaga dozví o nebezpečí, jež Santiagovi hrozí, vydá se alespoň varovat jeho matku. Její manžel protestuje, jelikož je pojí stejné pouto jak s Plácidou Linerovou, tak s Purou Vicariovou. Na jeho slova Luisa reaguje následovně: „*Vždycky je třeba být na straně mrtvého...*“³⁶ Ačkoli jde Luisa varovat Santiagovu matku před nebezpečím, které jejímu synovi hrozí, mluví o Santiagovi již jako o mrtvém.

Ačkoli se hlavnímu hrdinovi zdály prorocké sny, které upozorňovaly na nebezpečí a jeho smrt, tudíž mohl smrt předvídat, ani on ani jeho matka v těch snech nebezpečí neviděli. A právě v tom je vyobrazena nepředvídatelnost smrti, kdy hlavní hrdina, stejně tak jako nikdo z nás, neví, kdy a jakým způsobem si pro něj smrt přijde.

Přestože se Santiago snaží svým pronásledovatelům utéct a schovat se v domě, je mu zabráněno se vyhnout jim a stejně tak i smrti. I když se snažíme smrti uniknout, nemůže se nám to podařit, stejně jako se to nepodařilo hlavnímu hrdinovi.

³⁵ GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Kronika ohlášené smrti*. Ilustroval Boris JIRKŮ, přeložil Eduard HODOUŠEK. Praha: Odeon, 1984, s.135

³⁶ GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Kronika ohlášené smrti*. Ilustroval Boris JIRKŮ, přeložil Eduard HODOUŠEK. Praha: Odeon, 1984, s.32

6.2 Motiv odsouzení

V díle autor neodsuzuje konání dvou bratrů, ale nekonání celé společnosti, kdy byli všichni téměř lhostejní k osudu jiného člověka. Ačkoli se prodavačka v mlékárně snažila vraždě Santiaga zabránit, byla ve svém konání spíše pasivní a nabádala jiné, aby s tím něco udělali. Téměř všichni, kteří o plánované vraždě slyšeli, to buď ignorovali, nebo si říkali, že je to hloupost, jen aby sami před sebou obhájil svou lenost něco udělat. Stejně je to i v běžném životě, i když lidé zlo vidí a nesouhlasí s ním, stejně většinou nic neudělají, protože by museli vystoupit ze své konformní zóny a něco udělat. Je snazší sedět a čekat až dobrou věc udělají jiní. Přestože je to stejné jako čekat na příjezd Blanických rytířů.

„Neslyšeli výkřiky celé obce, zděšené nad svým vlastním zločinem.“³⁷ Tato ukázka je z konce našeho příběhu, kde bratři Vicariové vraždí Santiaga. Autor neodsuzuje Pedra a Pabla, ale celou společnost. Celá obec není zděšená nad zločinem obou bratrů, je zděšená nad tím, že tento zločin dopustila svou netečností a neochotou pomoci.

Autor však nekritizuje pouze netečnost lidí, v díle můžeme nalézt i nesouhlas se zkorumpovanou společností, která se stále drží překonaných tradic a nutí tak k hrozným věcem jedince, kteří jsou příliš slabí na to, aby vzdorovali tlaku okolí. „*To ráno před svou smrtí Santiago Nasar skutečně nepocítil ani na okamžik neklid, přestože velmi dobře věděl, jaký by byla cena pohany, kterou mu přisuzovali. Znal svatouškovský charakter svého světa a musel vědět, že prostoduchá povaha dvojčat není schopna odolávat posměchu. Bayarda San Romána nikdo dobře neznal, ale Santiago Nasar ho znal dost na to, aby věděl, že se pod svou světáckou okázalostí jako kdokoliv jiný podřizuje prvotním předsudkům.*“³⁸ Přestože autor těmito slovy odsuzuje společnost, hlavním odsouzeným příběhu je Santiago. Ten byl odsouzen, aniž by o tom věděl. Rozsudek smrti, podepsaný ženou, kterou téměř neznal a o které mluvil jako o nepříliš zajímavé, proběhl za zavřenými dveřmi. A ačkoli se jej bratři Vicariové snažili před nimi samotnými varovat listem vhozeným pod dveře domu, jejich pozdější předpoklad, že Santiago již ví o jejich úmyslu jej zabít, vše ještě zhoršil.

Takovým Santiagem se může stát kdokoli z nás. Jakékoli naše jednání, ať už jsou naše pohnutky jakékoli, můžou lidé kdykoli odsoudit jako nevhodné, aniž by o nás cokoli věděli.

³⁷ GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Kronika ohlášené smrti*. Ilustroval Boris JIRKŮ, přeložil Eduard HODOUŠEK. Praha: Odeon, 1984, s.139

³⁸ GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Kronika ohlášené smrti*. Ilustroval Boris JIRKŮ, přeložil Eduard HODOUŠEK. Praha: Odeon, 1984, s.118

Máme sklon dělat předčasné soudy, a jak nám příběh ukazuje, kromě nepříjemných omylů, mohou napáchat i nenapravitelné škody.

6.3 Motiv viny

Chybovat je lidské. Když uděláme chybu, proviníme se. Stupně viny se liší podle závažnosti výsledku. Když jde jen o maličkosti, nic moc se neděje, ale pokud jde o závažnější záležitosti, bojíme se odsouzení. V takovém případě se snažíme zbavit vlastní viny, ať už jen před sebou samým, nebo i před okolím. Jednou z nejhorších věcí je, když slepě věříme tomu, co lidé říkají, aniž bychom si ověřili, zda je to skutečně pravda.

Plácida bez rozmyslu uvěřila slovům Diviny Flor a řídila dle něj své další kroky, přesto neobviňuje sebe, ale právě Divinu, která jí podala myslné informace. *„Plácida Linerová zavřela ta vrata v posledním okamžiku, ale včas se zbavila viny. „Zavřela jsem je, protože mi Divina Flor přísahala, že viděla mého syna vcházet dovnitř,“ vyprávěla mi, „a nebyla to pravda.“ Naproti tomu si nikdy neodpustila, že se nechala zmást příznivým znamením stromů, místo aby spíše věnovala pozornost neblahému významu ptáků...“³⁹*

Santiagova matka však není jediná, kdo se snaží zbavit viny a nepřiznává sobě ani okolí, že by měla nějaký podíl na zločinu. Ačkoli udělala tragickou chybu, nelze jí to příliš vyčítat. Jedna postava v příběhu je však jiná a jí podíl na té tragické události přičíst můžeme. Je jí Victoria Guzmánová. Přestože věděla o tom, co se chystá, Santiagovi ani jeho matce o tom nic neřekla. Později, když už bylo jasné, že o tom věděla, začala se vymlouvat. *„Nevarovala jsem ho, poněvadž jsem si myslela, že to jsou opilecké žvásty,“ řekla mi.“⁴⁰* Jak později její dcera přiznala, ani to nebyla pravda. Victoria Santiaga nevarovala, protože si v hloubi duše přála jeho smrt. A co je jednodušší, než nic neudělat a počkat, až jak to dopadne.

..

³⁹ GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Kronika ohlášené smrti*. Ilustroval Boris JIRKŮ, přeložil Eduard HODOUŠEK. Praha: Odeon, 1984, s.115

⁴⁰ GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Kronika ohlášené smrti*. Ilustroval Boris JIRKŮ, přeložil Eduard HODOUŠEK. Praha: Odeon, 1984, s.21

6.4 Motiv lásky

Hlavním motivem díla je smrt, přesto si i láska našla cestu do srdce dívky, která svým jednáním odsoudila nevinného muže, aby se téměř po 30 letech vrátila do náruče toho, kdo ji odvrhl. Angela si již tu noc, kdy ji její manžel vrátil domů a matka ji nemilosrdně bila, uvědomila, že její nenávist k onomu muži se změnila v lásku. Od té chvíle na něj neustále myslela, a když jej po letech spatřila vycházet z hotelu, začala mu psát dopisy, které ačkoli neotevřené, přivedli Bayarda san Romána zpět k ní.

Právě o nich dvou je nejspíše úvodní citát Gila Vincence „Láska se loví z výšky.“ Vzdálenost nám dává odstup a umožňuje nám uvědomit si, co jsme ztratili: Angelina láska k Bayardovi je typická ukázka toho, jaké mají ženy problémy s láskou a city. Ženy často odmítají muže, kteří je milují, aby po nich toužily, jakmile o ně přestanou jevit zájem. Jakmile už nebyl Bayardo v dosahu Angely, chtěla jej zpět a představovala si, jaké by to mohlo být. Bayardo se stal jakousi její jistotou. Ačkoli na její dopisy nikdy neodpověděl, jejich psaní jí dávalo řád a smysl a umocňovalo její touhu po tomto muži.

Nejen láska samotná, ale i představy s ní spojené jsou důležité. Zde je řeč především o Bayardovi. Snil o krásné budoucnosti se svou počestnou ženou. Angela nedovedla zamýšleným podvodem zajistit, aby během svatební noci nevyšlo najevo, že již není pannou, a tak se Bayardovy sny rozplynuly. Nedovedl se přenést přes tuto skutečnost a držel se dále svého snu, který již s Angelou nebyl možný, takže přestože jejich svazek mohl být šťastný, vrátil ji jejím rodičům. I zde je možné nalézt Marquézovu kritiku zkorumpované společnosti. Je pravdou, že by žena měla mít v ideálním případě za svůj život jediného muže, ale pokud tomu tak není, je neuvážené odvrhnout ji kvůli někdejší chybám. Vždy to tak nebývá, ale v tomhle příběhu si láska nakonec našla cestu do srdcí těchto dvou lidí a téměř po 30 letech je opět spojila.

7 Shrnutí

Kronika ohlášené smrti je odsouzením pokrytecké morálky nečinnosti lidí a přehlížení páchaného zla. Je odsouzením každého z nás, kdy vidíme, jak někdo páchá zlo a pouze se otočíme a nic neuděláme, čímž dáváme pachatelům tichý souhlas s tímto jednáním. Zároveň upozorňuje na neschopnost lidí vzdorovat tlaku společnosti a postavit se proti nesmyslným zvykům, které nejenže jsou přežitkem, ale zároveň mohou napáchat nenapravitelné škody.

Autor dokázal skvěle podat myšlenku, že ačkoli máme pocit, že lidi ve svém okolí známe, a víme, čeho jsou a nejsou schopni, je to pouze iluze, kterou jsme si o nich vytvořili. Lidé podléhají tlaku okolí a zapomínají na vlastní zásady a přesvědčení. Stejně tak jako podlehl bratři Vicariovi.

Kniha nás upozorňuje na smutnou skutečnost, že lidská netečnost a neochota aktivně pomoci druhým a podílet se na jejich záchraně je naprosto běžnou lidskou vlastností, kde je pravidlem, že čím více lidí o páchaném zločinu (nebo jeho plánování) ví, tím je větší pravděpodobnost, že nikdo neudělá nic.

Z díla na mě číší hořkost a smutek nad nespravedlností lidí, pro které nebylo důležité, kdo zločin spáchal, ale to, že za něj někdo zaplatil. I když platil jiný než ten, kdo to všechno způsobil. Díky místní a časové neukotvenosti příběhu je možné jej zařadit do kteréhokoli období a jakéhokoli státu, což dává každému čtenáři srovnat děj příběhu s událostmi, které se dějí okolo něj. Slyšel někdy čtenář o nespravedlivě odsouzeném člověku, který i tak zaplatil za cizí zločin? Když bude na čtenáři pácháno bezpráví, pomůžou mu jeho blízcí? Známe blízké skutečně tak, jak si myslíme? Tyto a další jiné otázky nepřímo položené v *Kronice ohlášené smrti*, nás nutí k zamyšlení nad nepříjemnými skutečnostmi.

V Marquézově kritice společnosti jde z velké části o kolektivní vinu. Zabití Santiaga sice vykonali dva muži, ale společnost jim v tom nijak nezabránila. Všichni, kdo o plánované vraždě věděli a nezabránili jí, jsou jistým způsobem spolupachatelé a jsou za ni jistým dílem tedy zodpovědní.

Naproti tomu v díle *Ovčí pramen* od Lope de Vegy je kolektivní vina pojata opačným způsobem. Během vzpoury vesničané zabili tyrana Fernára Goméze, který neuznával a porušoval jejich práva přiznaná samotným králem. Soudci, který měl najít a potrestat viníky, odpovídal každý na otázku, kdo Goméze zabil, „Fuente Ovejuna“ (jméno obce). Obyvatelé Fuente Ovejuny drží při sobě a soudružně přijímají kolektivní vinu, kdežto obyvatelé přímořského karibského městečka, ačkoli si svou vinu na vraždě uvědomí, zříkají se jí před ostatními i před nimi samými.

Závěr

Cílem mé práce bylo ukázat hodnotu díla kolumbijského autora Gabriela Garcíi Marquéze, především novely *Kronika ohlášené smrti*, shrnout hlavní myšlenky tohoto díla a ukázat, že je to dílo nadčasové a platné téměř pro každou společnost. Myslím, že se mi povedlo tyto cíle splnit. Nyní zbývá jen shrnout poznatky, ke kterým jsem dospěla.

Novela *Kronika ohlášené smrti* netradičním způsobem ukazuje, co se může stát, když jsou lidé neteční k problémům druhých lidí a mnohdy, než aby se snažili pomoci, pomůžou věci ještě zhoršit. V tomto je dílo Gabriela Garcíi Marquéze nadčasové, jelikož společnost byla, je a nejspíše i bude nevšímavá k problémům jiných lidí, pokud jí to nevynese nějaký zisk.

Postavy, které se v díle objevují a ovlivňují Santiagův život, jsou díky Marquézovu vypravěčskému umění a propracované psychologii velice živé a uvěřitelné. Každá hlavní postava má svou vlastní osobnost, vzorce chování a pohnutky ke svému jednání. A ačkoli autor nepopisuje jejich vzhled, podle charakterových vlastností nebo profese, si je může každý člověk sám představit. I když mají postavy jména, nemuselo by to tak být, každou z těch postav může být jeden člověk, který je v našem okolí, proto ani vzhled není důležitý.

Nejvýraznějším motivem v díle je motiv smrti. Ten nás provází od prvních stránek až po ty poslední. Přestože se smrt v díle týká pouze hlavního hrdiny, vypovídá hodně o celé společnosti. Přestože bratři Vicariové, v touze aby je někdo zastavil, rozhlašovali, že se chystají Santiaga zabít, nikdo je nezastavil a tomuto neštěstí nezabránil. Netečnost lidí ovšem nebyla jediná příčina Santiagovy smrti. Byla jí i souhra možná až příliš podivných náhod, která způsobila, že Santiagova smrt působila ještě tragičtěji a nevyhnutelněji.

Vypravěč se zdá být smířený s tou tragickou událostí, snaží se však rozkrýt příčiny, které k této události vedly. Jak pomalu odkrývá všechny události, vynořují se i informace o hlubší minulosti postav nebo naopak o jejich vzdálené budoucnosti. Z vyprávění se dozvíme všechno. Co se stalo, proč se to stalo, kdo to udělal i jak to dopadlo. Jediná otázka zůstává nezodpovězená. Který muž byl tím, kdo připravil Angelu o počestnost a proč ani po letech nechtěla prozradit jeho jméno. Což je jediná věc, která mě trochu mrzí.

Zdroje

GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Kronika ohlášené smrti*. Ilustroval Boris JIRKŮ, přeložil Eduard HODOUŠEK. Praha: Odeon, 1984, 142 s.

GERALD Martin, Gabriel García Márquez: život. Přeložil Vladimír MEDEK. Praha: Odeon, 2009. 669s.

GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Žít, abych mohl vyprávět*. Přeložil Vladimír MEDEK. Praha: Odeon, 2003, 429 s. ISBN 8020711503.

HOUSKOVÁ, Anna. *Imaginace Hispánské Ameriky (Hispanoamerická kulturní identita v esejích a v románech)*. Vyd. 1. Praha: Torst, 1998, 205 s. ISBN 80-7215-069-3.

LUKAVSKÁ, Eva. "Zázračné reálno" a magický realismus: Alejo Carpentier versus Gabriel García Márquez. Vyd. 1. Brno: Host, 2003, 198 s. Studium (Host), ISBN 80- 729-4100-3.

HOUSKOVÁ, Anna. *Slovník spisovatelů Latinské Ameriky: Argentina, Bolívie, Brazílie, Dominikánská republika, Ekvádor, Guatemala, Haiti, Honduras, Chile, Kolumbie, Kostarika, Kuba, Mexiko, Nikaragua, Panama, Paraguay, Peru, Portoriko, Salvador, Surinam, Uruguay, Venezuela, předkolumbovská a nativní slovesnost, literatura Nizozemských Antil, literatura karibské oblasti ve francouzštině, chicanská literatura v USA*. 1. vyd. Editor Eduard Hodoušek. Praha: Libri, 1996, 588 s. ISBN 80- 859-8310-9

FOSTER, Thomas C. *Jak číst romány jako profesor*. Přeložil Petra JELÍNKOVÁ. Brno: Host, 2014, 372 s. ISBN 978-80-7294-929-8.

Lexikon teorie literatury a kultury: koncepce, osobnosti, základní pojmy. Editor Ansgar NÜNNING, editor Jiří TRÁVNÍČEK, editor Jiří HOLÝ, přeložil Aleš URVÁLEK, přeložil Zuzana ADAMOVÁ. Brno: Host, 2006. ISBN 8072941704

ANDERSON IMBERT, Enrique a Antonio SOARES AMORA. *Dějiny literatur Latinské Ameriky*. Přeložil Josef FORBELSKÝ, přeložil Sylva HAMPLOVÁ, přeložil Zdeněk

HAMPL, přeložil Pavla LIDMILOVÁ. Praha: Odeon, 1966, 665 s., [62] s. obr. příl. Dějiny literatur, Sv. 13. ISBN (Váz.).

KUBÍČEK, Tomáš. Vypravěč: kategorie narativní analýzy. Brno: Host, 2007, 240s. ISBN 9788072942152

CULLER, Johnatan D. Krátký úvod do literární teorie. Nové rozš.vyd. Přeložil Jiří BAREŠ. Brno: Host, 2015. Teoretická knihovna. ISBN 978-80-7491-233-7.

GARCÍA MARQUEZ, Gabriel. *Na paměť mým smutným courám*. Přeložil Blanka STÁRKOVÁ. V Praze: Odeon, 2005, 108 s. ISBN 8020711872.

GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel. *Dvanáct povídek o poutnících*. Přeložil Vladimír MEDEK. Praha: Hynek, 1996, 220 s. ISBN 8085906309.

PEPRNÍK, Michal. *Směry literární interpretace XX. století: (texty, komentáře)*. 2., uprav. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2004, 281 s. Monografie. ISBN 80-244-0968-2.

PAVERA, Libor a František VŠETIČKA. *Lexikon literárních pojmů*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2002, 422 s. ISBN 8071821241.

Con Verter 2002 (online). Cit (16. 4. 2018) Dostupné z:
<http://www.converter.cz/nobel/literatura.htm>

Tiscali.cz, 2014 (online). (cit 16. 4. 2018) Dostupné z: <https://zpravy.tiscali.cz/pozustalost-po-marquezovi-ziskala-texaska-univerzita-zpristupni-ji-verejnosti-245323>

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Leona Valášková
Katedra:	Katedra českého jazyka a literatury
Vedoucí práce:	doc. Mgr. Jaroslav Vala, Ph.D.
Rok obhajoby:	2018

Název práce:	Interpretace a analýza novely Gabriela Garcíi Marquéze Kronika ohlášené smrti
Název v angličtině:	Interpretation and analysis of novel by Gabriel García Garquéz the Chronicle of reported death
Anotace práce:	Bakalářská práce pojednává především o díle Kronika ohlášené smrti od Gabriela Garcíi Marquéze. Ve své první části, pro uvedení čtenáře do širších souvislostí, je stručně popsán Marquézův život a jeho dílo, také je představen magický realismus jako takový. V druhé části tato práce rozebírá hlavní motivy a myšlenky Kroniky ohlášené smrti a snaží se poukázat na její nadčasovost.
Klíčová slova:	Gabriel García Marquéz, Kronika ohlášené smrti, novela magický realismus
Anotace v angličtině:	Bachelor thesis deals about work the Chronicle of reported death of Gabriel García Marquéz. In first part, for broader context, is briefly described Marquez's life and his work. Also is introduced magical realism. In second part this bachelor thesis discusses motives and thoughts and tries to point out the timelessness.
Klíčová slova v angličtině:	Gabriel García Marquéz, the Chronicle of reported death, novel, magical realism

Přílohy vázané v práci:	
Rozsah práce:	38
Jazyk práce:	Český jazyk